

исх. № 20-1142
« 03 » 11 2023 г.

Министерство труда и социальной
защиты населения
Республики Казахстан

ссылка на портал «Открытые НПА»
<https://legalacts.egov.kz/npa/view?id=14761001>
(сх. ЕПА № 20-3867-2023)

ЭКСПЕРТНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

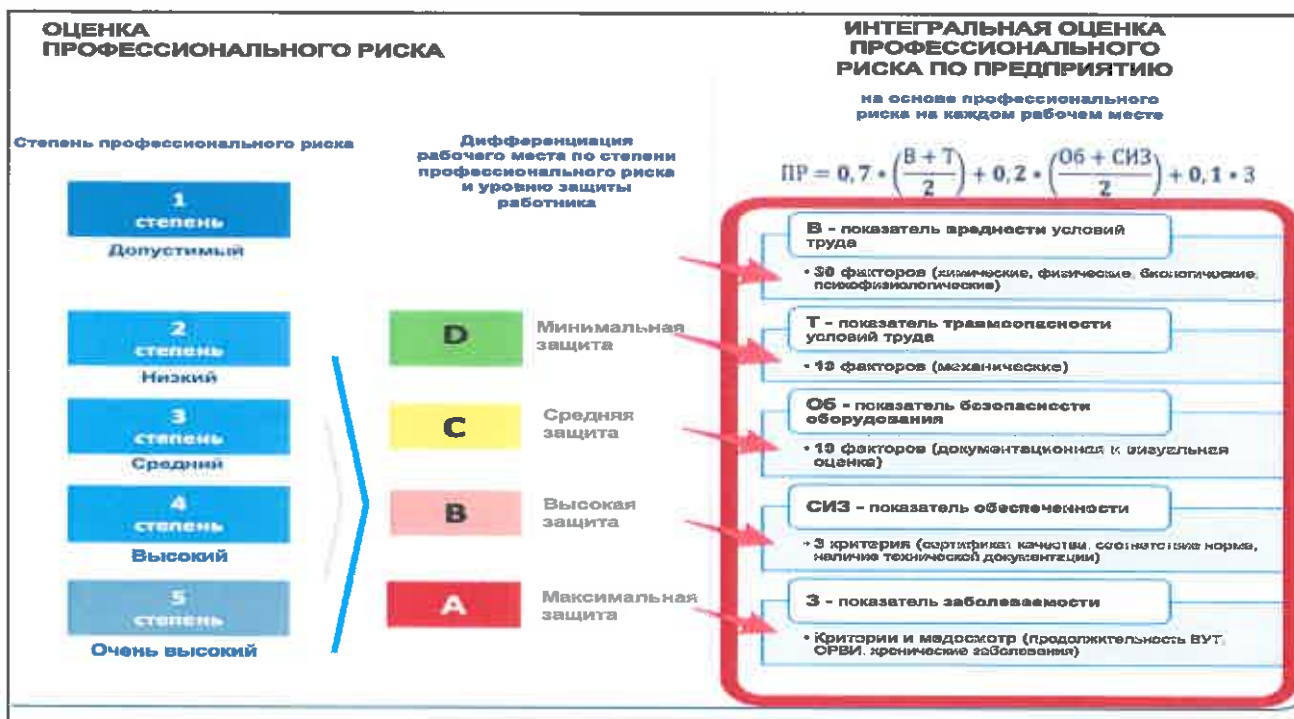
Евразийская промышленная Ассоциация (далее – ЕПА), рассмотрев проект постановления Правительства Республики Казахстан «Об утверждении Концепции безопасного труда в Республике Казахстан до 2030 года» (далее – проект Концепции), размещенный на портале «Открытые НПА» по ссылке <https://legalacts.egov.kz/npa/view?id=14761001>, сообщает следующее.

1. В разделе 2 проекта Концепции (стр. 6) указано, что *«Производственный травматизм и профзаболевания являются следствием вредных и (или) опасных условий труда, включающие условия труда, не соответствующие санитарно-гигиеническим нормативам, тяжелый труд и работу на оборудовании, не отвечающим требованиям безопасности».*

Обращаем внимание, что данное утверждение является односторонним и фундаментально неверным. Так, всеми ведущими мировыми промышленными компаниями, равно как и профильным экспертным сообществом давно признано, что абсолютное большинство травм — это следствие неудовлетворительной организации производственного процесса, либо действий/бездействия работников и руководителей, несовершенства систем управления, иными словами, это следствие **человеческого фактора**. Причем отношение влияния на показатели травматизма опасных условий и «человеческого фактора» обычно декларируется в районе 1:10 (т.е. абсолютно доминирует «человеческий фактор»).

Такой вывод сделан на основании десятков тысяч исследований происшествий и анализа коренных причин по всему миру. Однако проектом Концепции данный факт полностью игнорируется.

В формулу расчета профессиональных рисков, который предлагается как база для выставления «оценки» предприятию относительно уровня безопасности на производстве разработчиком проекта Концепции предлагается включить только измеряемые материальные параметры, характеризующие состояние оборудования и обеспеченность средствами индивидуальной и коллективной защиты (включая показатели заболеваемости). Рисунок ниже – один из слайдов из презентации Концепции, на нем видно и формулу, и ее составляющие:

2. В приложении к проекту Концепции приведен План действий по реализации Концепции (далее – План действий).

В пункте 1 Плана действий предусматривается мероприятие по разработке и утверждению методики оценки профессиональных рисков, в том числе с учетом внедрения интегральной оценки профессионального риска предприятия (дифференциация предприятий по степени профессионального риска) со сроком завершения - **2 квартал 2025 года**.

Необходимо отметить, что краеугольным камнем проекта Концепции является именно Методика оценки профессионального риска. Однако необходимо учесть, что на момент разработки проекта Концепции работодатели не могут определить, каким образом будут оцениваться профессиональные риски, а результаты такой оценки лягут в основу Цифровой карты предприятия, что повлияет на финансовые, временные и прочие затраты работодателя на несколько лет вперед.

3. Раздел 2 проекта Концепции посвящен анализу текущей ситуации. В данной части проекта Концепции перечисляются различные сферы и инструменты обеспечения безопасности на производстве, а также соответствующие им недостатки, недоработки, примеры неэффективности и т.д. Также в данном разделе утверждается, что новая Концепция призвана эти проблемы решить, однако конкретные инструменты и механизмы решения в проекте Концепции не представлены.

В частности, в подразделе «Определение рабочих мест по условиям труда» (стр. 6) говорится о несовершенстве применяемой в настоящее время методики оценки безопасности рабочих мест и, соответственно, расчетов льгот, социальных гарантий и отчислений, иными словами, речь идет об аттестации рабочих мест по условиям труда (АПО). В начальных разделах Концепции декларируется несоответствие действующего подхода (АПО) требованиям времени и лучшим мировым практикам. Отмечается, что назрела необходимость в «научном обосновании» и «оценке кумулятивного воздействия производственных факторов».

При этом в проекте Концепции отсутствует сравнительный анализ, который наглядно подтвердил бы преимущество предлагаемых разработчиком новых методик и подходов, а также то, как они решают и исправляют недостатки действующей системы оценки и ситуации в целом. Аналогичный подход применяется ко всей упоминаемой проблематике, а именно приведенных в подразделах:

- обеспеченность средствами индивидуальной защиты (стр. 7);

- затраты работодателя на обеспечение безопасных условий труда (стр. 8);
- обучение и повышение квалификации (стр. 10);
- статистический мониторинг и государственный контроль условий труда (стр. 11).

Анализ положений проекта Концепции позволяет прийти к выводу, что по всем описываемым вопросам использован одинаковый подход: перечисление проблем, затем декларация, что новая Концепция эти проблемы решит. Вместо приведения и раскрытия конкретных механизмов решения проблем в ряде случаев приводится описание желаемого идеального состояния без указания, как именно Концепция позволит достигнуть такого состояния. Так, например, на стр. 10 решение сформулировано следующим образом: *«Предполагается, что эта проблема может быть решена за счет перехода к управлению охраной труда на основе оценки профессиональных рисков».*

4. Раздел, посвященный средствам индивидуальной защиты (СИЗ) ставит их чуть ли не во главу угла всей системы обеспечения безопасности на производстве, в то время как общепризнано, что в иерархии эффективности мер реального снижения рисков обеспечение дополнительными СИЗ находится внизу перечня, справедливо считаясь «последней линией обороны», когда негативное воздействие на работника не удается устранить другими методами снижения рисков: устранением источника опасности, замещением на менее вредный/опасный, исключение контакта с источником и т.д.

5. В проекте Концепции имеется очень большой пробел в части механизма реализации экспертной оценки состояния оборудования. Формула оценки профессиональных рисков подразумевает определение более 50 параметров по **каждому рабочему месту**. Закономерно возникает вопрос: как экспертные организации, которые будут проводить оценку профессиональных рисков обеспечат таких экспертов, которые смогут оценить безопасность, к примеру, экскаватора, крана, тепловоза и др.

6. В проекте Концепции ни слова не говорится об опасных производственных объектах (ОПО), которые были и остаются в ведении технического надзора Министерства по чрезвычайным ситуациям РК, равно как не упоминается о взаимодействии между ведомствами или использовании уже имеющейся информации, которые предприятия, имеющие ОПО, предоставляют в органы технического надзора.

7. В разделе, посвященном обучению и повышению квалификации (направление 4, стр. 23) особое беспокойство вызывает попытка централизовать обучение и аттестацию по безопасности всех рабочих и руководителей. Подобная схема имеет гигантский коррупционный потенциал, потребует огромных затрат времени и девальвирует все усилия и инвестиции крупных компаний, которые изначально перешли на обучение в собственных учебных центрах именно из-за низкого качества обучения в сторонних учреждениях, а также большого количества удостоверений сомнительного происхождения. Из положений проекта Концепции не понятно, будет ли предоставлена возможность работодателям сертифицировать собственные учебные центры и продолжить их использовать.

8. По тексту проекта Концепции неоднократно декларируется намерение широко использовать средства цифровизации и автоматизации, в частности, на стр. 20 говорится: *«Будет создана «Цифровая карта предприятий», по интегральной оценке, и распределению предприятий по степени риска. Это потребует интеграцию государственных информационных систем мониторинга условий труда и профессиональных рисков, экологического мониторинга и производственного контроля».* При этом о самой системе и принципах ее работы, требованиях к отчетности и соответствующей нагрузке на работодателей в проекте Концепции ничего не сказано.

9. В разделе 3 проекта Концепции (стр.13) много говорится о международном опыте. Делается это путем перечисления разрозненных инструментов и подходов, используемых в различных странах, без учета контекста, особенностей правового поля и прочей страновой специфики. При этом отсутствует пояснение, как именно учет международного опыта нашел отражение в проекте Концепции или в предлагаемой к внедрению Цифровой карте предприятия.

На основании вышеизложенного считаем, что без полноценной оценки и прогнозирования результатов влияния положений Концепции на деятельность субъектов предпринимательства принятие проекта Концепции является преждевременным.

Вместе с этим предлагаем следующее:

1) провести испытания оценки профессиональных рисков в пилотном режиме в цехах предприятий горно-металлургической промышленности и крупного бизнеса;

2) на основании результатов пилотных испытаний необходимо оценить достоинства и недостатки предлагаемого разработчиком проекта Концепции подхода (в том числе временные и административные затраты на саму процедуру оценки профессиональных рисков), попытаться интерполировать результаты пилотов в цехах на все предприятия отрасли;

3) получить представление о квалификации представителей «экспертных организаций», которые будут проводить оценку профессиональных рисков в целях понимания, насколько данный процесс может быть объективным и выполненным на должном профессиональном уровне.

10. В рамках направления 2 раздела 5 проекта Концепции предусматривается внедрение профессионального медицинского скрининга с интеграцией в единую систему национального медицинского скрининга. При этом интеграция результатов скрининга в общую систему электронного здравоохранения позволит собрать всю информацию о воздействии производственных факторов, общем стаже работы во вредных и (или) опасных условиях труда, степени профессионального риска и т.п.

ЕПА полностью поддерживает данное предложение и предлагает в Плане действие закрепить пункт, предусматривающий введение единой медицинской информационной системы, которая должна улучшить качество медицинских осмотров, анализа заболеваемости работников и автоматизированной выдаче листов временной нетрудоспособности. Это связано с тем, что без такой системы оценить один из показателей будет весьма проблематично.

11. В рамках проекта Концепции предусматривается дифференциация страхового тарифа по степени профессионального риска предприятия в результате многофакторного анализа в рамках процедуры определения профессионального риска (таблица ниже из презентации разработчика), что приведет к пересмотру всей системы страхования от несчастных случаев.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ И РЕКОМЕНДАЦИИ по внедрению новой тарифной политики.

матричная система определения страхового тарифа в зависимости от двух основных критериев:

- уровень ПР соответствующий ВЭД
- индивидуальный уровень ПР (степень ПР) предприятия, в результате многофакторного анализа в рамках процедуры ОПР

вид экономической деятельности

класс профессионального риска

страховой тариф

К примеру,

Строительство жилых зданий относится к 14 классу профессионального риска. Страховой тариф – 1,55% от ФОТ.

Предприятие 1
Степень профессионального риска равна 4.
Страховой тариф с учетом поправочного коэффициента равен $1,55 \cdot 1,4 = 2,17\%$.

Предприятие 2
Степень профессионального риска равна 2.
Страховой тариф с учетом поправочного коэффициента равен $1,55 \cdot 1,2 = 1,86\%$

КЛАСС ПРОФ. РИСКА по ВЭД	СТЕПЕНЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РИСКА (на основании результатов оценки профессионального риска)				
	снижка		надбавка		
	1 степень к1	2 степень к2	3 степень к3	4 степень к4	5 степень к5
1	0,9X	1X	1,2X	1,5X	2X
2
3
4
5
6
7
8
9
10	0,9X	1X	1,2X	1,5X	2X

значения страховых тарифов в рамках матричной системы (в т.ч. предлагаемые – min/max значения СТ) зависят от выбранной схемы страхования ОСНС, принципа формирования страхового Фонда (арендный/накопительный), дополнительной нагрузки на страховой фонд ОСНС (финансирование превентивных и реабилитационных мер, изменение параметров и условий страховки) и требует проведения соответствующей актуарной оценки

В настоящее время предусмотрен поправочный коэффициент к базовому тарифу в зависимости от среднего количества несчастных случаев с СУПТ (30-100%) за последние 5 лет предшествующих заключению договора страхования, что является реальным отражением принципа страхования работника от несчастных случаев при исполнении им трудовых (служебных) обязанностей и имеет наиболее справедливый характер расчета страховой премии в зависимости от превентивных мер работодателя, направленных на снижение травматизма и профессиональных заболеваний.

В предлагаемом разработчиком варианте к базовому тарифу будет применяться поправочный коэффициент, в основу расчета которого будут применены показатели, косвенно влияющие, а в некоторых случаях вообще не имеющие отношения к несчастным случаям (количество заболеваемости ОРВИ, экспертная оценка оборудования и т.д.).

Учитывая субъективность экспертной оценки такого показателя, как безопасность оборудования и т.д., мы предполагаем, что при расчете актуариями добавочного коэффициента риски данной субъективности будут прямо пропорционально разделены между всеми субъектами рынка, что приведет к переплате страховой премии добросовестными работодателями.

В этой связи обращаем внимание, что на текущий момент **работодатель не может оценить экономический эффект** от предлагаемых изменений, так как **разработчиком не приведены к рассмотрению значения коэффициентов (множитель к базовому тарифу) и детали его формирования.**

Кроме того, просим разработчика учесть, что в рамках разработанных Министерством труда и социальной защиты населения РК поправок в Закон РК «Об обязательном страховании работника от несчастных случаев при исполнении им трудовых (служебных) обязанностей» в части введения предпенсионных выплат, уже скорректирован подход к формированию базового тарифа посредством уменьшения шага среднегодового количества пострадавших для применения поправочных коэффициентов, корректировки периода для расчета среднего количества пострадавших с 5 лет до 3-х лет, а также исключения скидок в случае отсутствия несчастных случаев.

В соответствии с пунктом 4 статьи 19 Закона РК «О правовых актах» в случае несогласия с вышеизложенными замечаниями/предложениями ЕПА просим направить ответ в письменном виде с обоснованием причин несогласия.

Вице-президент

Е. Попандопуло

Шығ. № 20-НЧ2
« 03 » 11 2023 ж.

Қазақстан Республикасы
Еңбек және халықты
әлеуметтік қорғау министрлігі

«Ашық НҚА» порталында
<https://legalacts.egov.kz/npa/view?id=14761001>
сілтеме арқылы орналасқан
(ЕӨА кіріс № 20-3867-2023)

САРАПТАМАЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫ

Еуразиялық өнеркәсіптік Ассоциациясы (бұдан әрі - ЕӨА) «Ашық НҚА» порталында мына сілтеме арқылы орналасқан <https://legalacts.egov.kz/npa/view?id=14761001> Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Қазақстан Республикасының 2030 жылға дейінгі Қауіпсіз еңбек тұжырымдамасын бекіту туралы» (бұдан әрі – Тұжырымдама жобасы) қаулы жобасын қарап, келесіні хабарлайды.

1. Тұжырымдама жобасының 2-бөлімінде (6-бет) «*Өндірістік жарақаттану және кәсіптік аурулар санитариялық-гигиеналық нормативтерге сәйкес келмейтін еңбек жағдайларын, ауыр еңбекті және қауіпсіздік талаптарына сәйкес келмейтін жабдықтағы жұмысты қамтитын зиянды және (немесе) қауіпті еңбек жағдайларының салдары болып табылады*» деп көрсетілген.

Бұл мәлімдеме біржақты және түбегейлі дұрыс емес екеніне назар аударамыз.

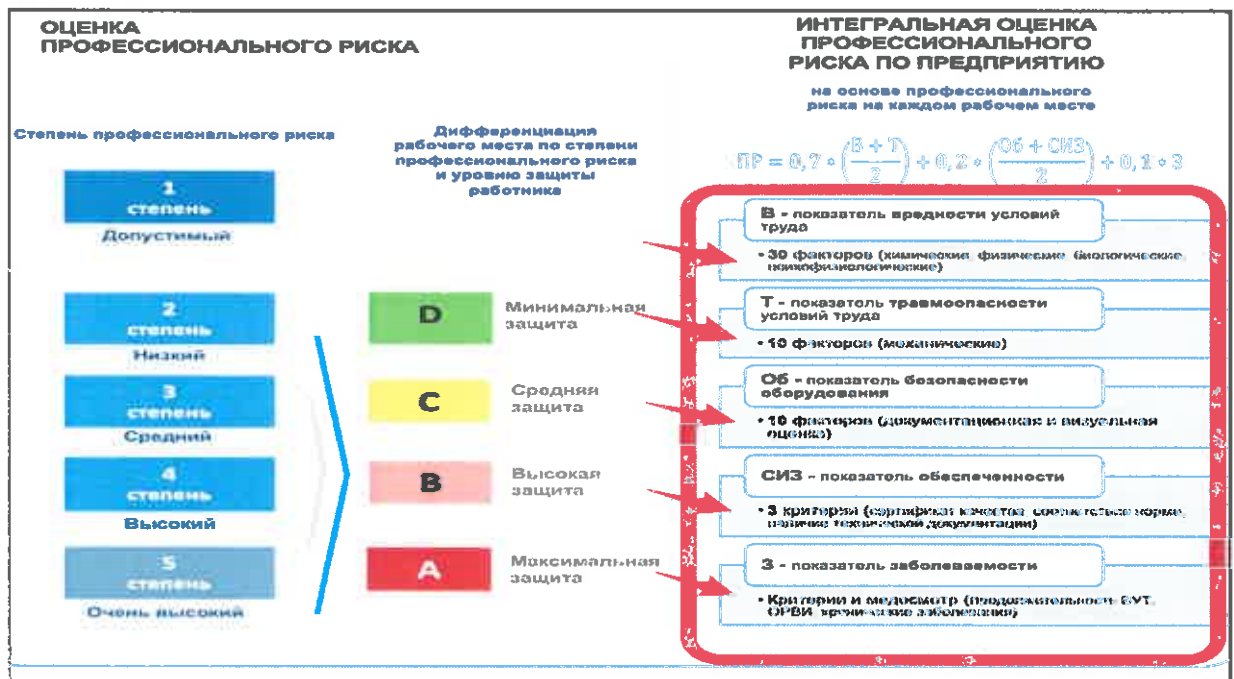
Осылайша, әлемдегі барлық жетекші өнеркәсіптік компаниялар, сондай — ақ мамандандырылған сарапшылар қауымдастығы жарақаттардың абсолютті көпшілігі өндірістік процестің қанағаттанарлықсыз ұйымдастырылуының немесе жұмысшылар мен басшылардың әрекеттерінің/әрекетсіздігінің, басқару жүйелерінің жетілмегендігінің, басқаша айтқанда, бұл адами фактордың салдары екенін бұрыннан мойындады.

Сонымен қатар, қауіпті жағдайлар мен «адам факторының» жарақаттану көрсеткіштеріне әсер ету коэффициенті әдетте 1:10-да жарияланады (яғни, «адам факторы» мүлдем басым).

Мұндай тұжырым бүкіл әлем бойынша ондаған мың оқиғаларды тергеу және түпкі себептерді талдау негізінде жасалған. Алайда, тұжырымдама жобасы бұл фактіні толығымен елемейді.

Кәсіпорынға өндірістегі қауіпсіздік деңгейіне қатысты «бағалау» қою үшін негіз ретінде ұсынылатын кәсіби тәуекелдерді есептеу формуласына тұжырымдама жобасын әзірлеуші жабдықтың жай-күйін және жеке және ұжымдық қорғаныс құралдарымен қамтамасыз етілуін сипаттайтын өлшенетін материалдық параметрлерді ғана қосуды ұсынады (сырқаттанушылық көрсеткіштерін қоса алғанда).

Төмендегі сурет Тұжырымдаманың презентациясындағы слайдтардың бірі болып табылады, онда формула да, оның компоненттері де көрінеді:

2. Тұжырымдама жобасына қосымшада тұжырымдаманы іске асыру жөніндегі іс – қимыл жоспары (бұдан әрі-іс-қимыл жоспары) келтірілген.

Іс - қимыл жоспарының 1-тармағында кәсіптік тәуекелдерді бағалау әдістемесін әзірлеу және бекіту, оның ішінде кәсіпорынның кәсіптік тәуекелін интегралдық бағалауды енгізуді ескере отырып (кәсіпорындарды кәсіптік тәуекел дәрежесі бойынша саралау) аяқтау мерзімі-2025 жылғы 2 тоқсан бойынша іс-шара көзделеді.

Тұжырымдама жобасының негізі кәсіби тәуекелді бағалау әдістемесі екенін атап өткен жөн. Алайда, тұжырымдама жобасын әзірлеу кезінде жұмыс берушілер кәсіби тәуекелдердің қалай бағаланатынын анықтай алмайтынын ескеру қажет, ал мұндай бағалаудың нәтижелері кәсіпорынның цифрлық картасына негізделеді, бұл жұмыс берушінің қаржылық, уақыттық және басқа шығындарына бірнеше жыл бұрын әсер етеді.

3. Тұжырымдама жобасының 2-бөлімі ағымдағы жағдайды талдауға арналған.

Тұжырымдама жобасының осы бөлігінде өндірістегі қауіпсіздікті қамтамасыз етудің әртүрлі салалары мен құралдары, сондай-ақ оларға сәйкес келетін кемшіліктер, кемшіліктер, тиімсіздік мысалдары және т. б.

Сондай-ақ, бұл бөлімде жаңа тұжырымдама осы мәселелерді шешуге арналған, бірақ Тұжырымдама жобасында шешудің нақты құралдары мен тетіктері ұсынылмаған деп тұжырымдалады.

Атап айтқанда, «еңбек жағдайлары бойынша жұмыс орындарын анықтау» кіші бөлімінде (6-бет) қазіргі уақытта қолданылатын жұмыс орындарының қауіпсіздігін бағалау әдістемесінің жетілмегендігі және тиісінше жеңілдіктер, әлеуметтік кепілдіктер мен аударымдарды есептеу туралы айтылады, басқаша айтқанда, бұл еңбек жағдайлары бойынша жұмыс орындарын аттестаттау туралы (АПО).

Тұжырымдаманың бастапқы бөлімдерінде қолданыстағы тәсілдің (АПО) уақыт талаптары мен үздік әлемдік тәжірибелерге сәйкес келмеуі жарияланады. «Ғылыми негіздеу» және «өндірістік факторлардың жиынтық әсерін бағалау» қажеттілігі туындағаны атап өтілді. Сонымен қатар, Тұжырымдама жобасында салыстырмалы талдау жоқ, ол әзірлеуші ұсынған жаңа әдістер мен тәсілдердің артықшылығын, сондай-ақ олардың қолданыстағы бағалау жүйесінің және жалпы жағдайдың кемшіліктерін қалай шешетінін және түзететінін нақты растайды.

Осыған ұқсас тәсіл барлық аталған мәселелерге қолданылады, атап айтқанда бөлімдерде келтірілген:

- жеке қорғаныс құралдарымен қамтамасыз ету (7-бет);

- қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етуге жұмыс берушінің шығындары (8-бет);
- оқыту және біліктілікті арттыру (10-бет);
- статистикалық мониторинг және еңбек жағдайларын мемлекеттік бақылау (11-бет).

Тұжырымдамалық жобаның ережелерін талдау барлық сипатталған мәселелер бойынша бірдей тәсіл қолданылады деген қорытындыға келеді: проблемаларды тізімдеу, содан кейін жаңа тұжырымдама туралы декларация осы мәселелерді шешеді.

Мәселелерді шешудің нақты тетіктерін келтірудің және ашудың орнына, кейбір жағдайларда Тұжырымдаманың осындай күйге қалай жетуге болатындығын көрсетпестен қажетті идеалды күйдің сипаттамасы келтірілген. Мәселен, мысалы, 10-бетте шешім келесідей тұжырымдалған: *«бұл мәселені кәсіби тәуекелдерді бағалау негізінде еңбекті қорғауды басқаруға көшу арқылы шешуге болады деп болжануда»*.

4. Жеке қорғаныс құралдарына (ЖҚҚ) арналған бөлім оларды өндірістегі қауіпсіздікті қамтамасыз етудің бүкіл жүйесінің басына қояды, ал тәуекелдерді нақты төмендету шараларының тиімділік иерархиясында қосымша ЖҚҚ қамтамасыз ету тізімнің төменгі жағында, қызметкерге теріс әсер ету мүмкін болмаған кезде әділ түрде "соңғы қорғаныс сызығы" болып саналады тәуекелдерді азайтудың басқа әдістерімен жою: қауіп көзін жою, зиянды / қауіпті аз ауыстыру, көзбен байланысын болдырмау және т. б.

5. Тұжырымдама жобасында жабдықтың жай-күйін сараптамалық бағалауды іске асыру тетігі бөлігінде өте үлкен алшақтық бар. Кәсіби тәуекелдерді бағалау формуласы **әр жұмыс орны** бойынша 50-ден астам параметрді анықтауды білдіреді. Әрине сұрақ туындайды: кәсіби тәуекелдерді бағалауды жүзеге асыратын сараптамалық ұйымдар, мысалы, экскаватор, кран, тепловоз сияқты және т. б. қауіпсіздікті бағалай алатын сарапшыларды қалай қамтамасыз етеді.

6. Тұжырымдама жобасында ҚР Төтенше жағдайлар министрлігінің Техникалық қадағалауында болған және сақталып отырған қауіпті өндірістік объектілер (ҚӨО) туралы бірде-бір сөз айтылмайды, сондай-ақ ведомстволар арасындағы өзара іс-қимыл немесе қауіпті өндірістік объектілері (ҚӨО) бар кәсіпорындар техникалық қадағалау органдарына беретін бұрыннан бар ақпаратты пайдалану туралы айтылмайды.

7. Оқыту және біліктілікті арттыру бөлімінде (4-бағыт, 23-бет) барлық жұмысшылар мен басшылардың қауіпсіздігі бойынша оқыту мен сертификаттауды орталықтандыру әрекеті ерекше алаңдаушылық тудырады. Мұндай схема үлкен сыбайлас жемқорлық әлеуетіне ие, үлкен уақытты қажет етеді және бастапқыда өзінің оқу орталықтарында оқуға көшкен ірі компаниялардың барлық күш-жігері мен инвестицияларын үшінші тарап мекемелерінде оқыту сапасының төмендігіне, сондай-ақ шығу тегі күмәнді куәліктердің көптігіне байланысты девальвациялайды. Тұжырымдама жобасының ережелерінен жұмыс берушілерге өздерінің оқу орталықтарын сертификаттауға және оларды пайдалануды жалғастыруға мүмкіндік берілетіні түсініксіз.

8. Тұжырымдама жобасының мәтіні бойынша цифрландыру және автоматтандыру құралдарын кеңінен қолдану ниеті бірнеше рет жарияланады, атап айтқанда, 20-бетте: *«Интегралды бағалау және кәсіпорындарды тәуекел дәрежесі бойынша бөлу бойынша» кәсіпорындардың цифрлық картасы» құрылатын болады. Бұл еңбек жағдайлары мен кәсіптік тәуекелдер мониторингінің, экологиялық мониторингінің және өндірістік бақылаудың мемлекеттік ақпараттық жүйелерін интеграциялауды талап етеді»*. Сонымен қатар, жүйенің өзі және оның жұмыс принциптері, есептілікке қойылатын талаптар және Тұжырымдама жобасында жұмыс берушілерге тиісті жүктеме туралы ештеңе айтылмаған.

9. Тұжырымдама жобасының 3-бөлімінде (13-бет) халықаралық тәжірибе туралы көп айтылады. Бұл контекстті, құқықтық өрістің ерекшеліктерін және басқа да ел ерекшеліктерін ескермей, әртүрлі елдерде қолданылатын әртүрлі құралдар мен тәсілдерді тізімдеу арқылы жасалады. Сонымен қатар, халықаралық тәжірибені есепке алу Тұжырымдама жобасында немесе кәсіпорынның цифрлық картасын енгізуге ұсынылған кезде қалай көрінетіні туралы түсініктеме жоқ.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде тұжырымдама ережелерінің кәсіпкерлік субъектілерінің қызметіне әсер ету нәтижелерін толық бағалаусыз және болжаусыз тұжырымдама жобасын қабылдау мерзімінен бұрын болады деп санаймыз.

Сонымен бірге біз мыналарды ұсынамыз:

1) Тау-кен металлургия өнеркәсібі және ірі бизнес кәсіпорындарының цехтарында пилоттық режимде кәсіптік тәуекелдерді бағалауға сынақтар жүргізу;

2) пилоттық сынақтардың нәтижелері негізінде әзірлеуші ұсынған тәсіл тұжырымдамасының артықшылықтары мен кемшіліктерін бағалау қажет (оның ішінде кәсіптік тәуекелдерді бағалау рәсіміне арналған уақытша және әкімшілік шығындар), цехтардағы пилоттардың нәтижелерін саланың барлық кәсіпорындарына интерполяциялауға тырысу қажет;

3) осы процестің қаншалықты объективті және тиісті кәсіби деңгейде орындалуы мүмкін екенін түсіну мақсатында кәсіби тәуекелдерді бағалауды жүргізетін «сараптаамалық ұйымдар» өкілдерінің біліктілігі туралы түсінік алуға құқылы.

10. Тұжырымдама жобасының 5-бөлімінің 2-бағыты шеңберінде Ұлттық медициналық скринингтің бірыңғай жүйесіне интеграциялана отырып, кәсіби медициналық скринингті енгізу көзделеді. Бұл ретте скрининг нәтижелерін электрондық денсаулық сақтаудың жалпы жүйесіне біріктіру өндірістік факторлардың әсері, зиянды және (немесе) қауіпті еңбек жағдайларындағы жалпы жұмыс өтілі, кәсіптік тәуекел дәрежесі және т. б. туралы барлық ақпаратты жинауға мүмкіндік береді.

ЕӨА бұл ұсынысты толығымен қолдайды және жоспарда медициналық тексерулердің, қызметкерлердің аурушандығын талдаудың және еңбекке уақытша жарамсыздық парақтарын автоматтандырылған берудің сапасын жақсартуға тиіс бірыңғай медициналық ақпараттық жүйені енгізуді көздейтін тармақты бекітуді ұсынады. Себебі мұндай жүйе болмаса, көрсеткіштердің бірін бағалау өте қиын болады.

11. Тұжырымдама жобасы шеңберінде кәсіптік тәуекелді айқындау рәсімі шеңберінде көп факторлы талдау нәтижесінде кәсіпорынның кәсіптік тәуекел дәрежесі бойынша сақтандыру тарифін саралау көзделеді (әзірлеушінің презентациясынан төмендегі кесте), бұл жазатайым оқиғалардан сақтандырудың бүкіл жүйесін қайта қарауға әкеп соғады.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ И РЕКОМЕНДАЦИИ по внедрению НОВОЙ ТАРИФНОЙ ПОЛИТИКИ -

матричная система определения страхового тарифа в зависимости от двух основных критериев:

- уровень ПР соответствующий ВЭД
- индивидуальный уровень ПР (степень ПР) определяется в результате многофакторного анализа в рамках процедуры ЮПР

вид экономической деятельности

класс профессионального риска

страховой тариф

К примеру,

Строительство жилых зданий относится к 14 классу профессионального риска. Страховой тариф – 1,55% от ФОТ.

Предприятие 1
Степень профессионального риска равна 4.
Страховой тариф с учетом поправочного коэффициента равен $1,55 \cdot 1,4 = 2,17\%$.

Предприятие 2
Степень профессионального риска равна 2.
Страховой тариф с учетом поправочного коэффициента равен $1,55 \cdot 1,2 = 1,86\%$.

класс профессионального риска	степень профессионального риска (индивидуальный уровень ПР)				
	1 степень к1	2 степень к2	3 степень к3	4 степень к4	5 степень к5
1	0,95*	1*	1,05*	1,15*	1,2*
2
3
4
5
29	0,95**	1**	1,05**	1,15**	1,2**

значения страховых тарифов в рамках матричной системы (в т.ч. пределы - формула вычисления СТ) зависят от выбранной схемы страхования ОСНС, правила формирования страхового фонда (прямой/косвенный), дополнительной нагрузки на страховой фонд ОСНС (арбитражные преференции и рефидициационные меры, изменение параметров и условий страхования) и тарифной проводки соответствующей актуарной оценки.

Қазіргі уақытта сақтандыру шартын жасасудың алдындағы соңғы 5 жылдағы ЕҚАД-мен жазатайым оқиғалардың орташа санына (30-100%) байланысты базалық тарифке түзету

коэффициенті көзделген, бұл қызметкерді еңбек (қызметтік) міндеттерін атқару кезінде жазатайым оқиғалардан сақтандыру қағидатының нақты көрінісі болып табылады және жұмыс берушінің жарақаттану мен кәсіптік ауруларды төмендетуге бағытталған алдын алу шараларына байланысты сақтандыру сыйлықақысын есептеудің неғұрлым әділ сипатына ие.

Әзірлеуші ұсынған нұсқада базалық тарифке түзету коэффициенті қолданылатын болады, оның есептеу негізіне жанама әсер ететін, ал кейбір жағдайларда жазатайым оқиғаларға мүлдем қатысы жоқ көрсеткіштер (ЖРВИ-мен сырқаттанушылық саны, жабдықты сараптамалық бағалау және т.б.) қолданылатын болады.

Жабдықтың қауіпсіздігі және т.б. сияқты көрсеткішті сараптамалық бағалаудың субъективтілігін ескере отырып, біз қосымша коэффициентті актуарийлер есептеген кезде осы субъективтіліктің тәуекелдері нарықтың барлық субъектілері арасында тікелей пропорционалды түрде бөлінеді деп болжаймыз, бұл сақтандыру сыйлықақысын адал жұмыс берушілердің артық төлеуіне әкеледі.

Осыған байланысты, қазіргі уақытта жұмыс беруші ұсынылған өзгерістердің экономикалық әсерін бағалай алмайтындығына назар аударамыз, өйткені әзірлеуші коэффициенттердің мәнін (базалық тарифке көбейткіш) және оның қалыптасу бөлшектерін қарастыру келтірілмеген.

Бұдан басқа, әзірлеушіден ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі әзірлеген «Қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру туралы» ҚР Заңына зейнетақы алдындағы төлемдерді енгізу бөлігінде енгізілген түзетулер шеңберінде қолдану үшін зардап шеккендердің орташа жылдық санының қадамын азайту арқылы базалық тарифті қалыптастыруға көзқарас түзетілгенін ескеруді сұраймыз 5 жылдан 3 жылға дейін зардап шеккендердің орташа санын есептеу үшін түзету коэффициенттерін, кезеңді түзету, сондай-ақ жазатайым оқиғалар болмаған жағдайда Жеңілдіктерді алып тастау.

Кроме того, просим разработчика учесть, что в рамках разработанных Министерством труда и социальной защиты населения РК поправок в Закон РК «Об обязательном страховании работника от несчастных случаев при исполнении им трудовых (служебных) обязанностей» в части введения предпенсионных выплат, уже скорректирован подход к формированию базового тарифа посредством уменьшения шага среднегодового количества пострадавших для применения поправочных коэффициентов, корректировки периода для расчета среднего количества пострадавших с 5 лет до 3-х лет, а также исключения скидок в случае отсутствия несчастных случаев.

«Құқықтық актілер туралы» ҚР Заңының 19-бабының 4-тармағына сәйкес жоғарыда айтылған ескертулер/ұсыныстарымен келіспеген жағдайда, келіспеу себептерін негіздей отырып, жазбаша түрде ЕӨА –ға жауап жолдауыңызды сұраймыз.

Вице-президент

Е. Попандопуло